

ليکونکی: م. ک. بهادرا کمار (M.K.Bhadra Kumar) [29]
منبع اودخپريدو نيته: گلوبال ريسرچ «2023-02-21»
ژباړونکی: پو هندوی دوکتور سيد حسام «مل» .

بليکن په اوکراين کي کوچني (Bibi) سر تیتولو ته مجبوروی

Blinken Gets Bibi to Bend on Ukraine

نوټ: دلته کوچنی یا بی بی له بلینسکی څخه مراد دی

متحده ایالات او اسرائیل سره یو څه بشپړ جوړه جوړوی یا چی سره انډیوالان دي هغوی د تانگو نڅا سره کوي ، یوبل سره همغاري دي یو د بل دشا خاربن سره گروی کیدای شی چی یو د بل سره کج خلقی او بد اخلاقی هم وکړي ، کوم چی هغوی یو فاستی (جادو گری) معامله سره لري ، اما همدارنکه بیا سره **تکا وران** (هغه کس چی ننامی او شېبه ننامی دندی تر سره کوی یعنی چی محافظ دی) هم دي او اسرائیل خپل مشر ورور ته اجازه ورکوی چی هغه ورور دا احساس ولری چی هر پریکړي دهغه په لاس تر سره کیږي .

*****

د پورتنیو نمونو څخه کوم یو اوس مهال کار کوي یوه جدي پوښتنه ده ، ځکه چې د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزیر **انتوني بلینکن** د شنبې په ورځ د فلسطین د ادارې مشر **محمود عباس** ته تیلیفون وکړ چې وروستی یې دې ته وهڅوي چې د ملگرو ملتونو د امنیت شورا پریکړه لیک ته د سمدستي ودریدو غوښتنه وکړي په لویدیځه غاړه کې د اسرائیلو د میشت ځایونو فعالیت .

وراندیز شوی پریکړه لیک چې د متحده عربي اماراتو لخوا چمتو شوی د تیرې یکشنبې په ورځ د لومړي وزیر **بنیامین نتنیا هو** د حکومت لخوا د اعلان په ځواب کې دی چې دا به نهه پوستي "قانوني" کړي او په لویدیځه غاړه کې د شاوخوا 10,000 نوي میشت ځایونو جوړولو لپاره راتلونکي پلانونو ته وده ورکړي دا غوښتنه کوي چې اسرائیل دې "په سمدستي او بشپړ ډول په اشغال شوي فلسطیني خاوره کې د میشت ځایونو ټول فعالیتونه ودروي".

فلسطین د مسئلې په اړه د متحده ایالاتو د دوه گوني خبرو سره سم ، د بایډن ادارې د بیت المقدس د پلانونو پر وړاندې په ریکارډ خبرې وکړې مگر د رایې ورکولو لپاره د فلسطین د هڅو پر وړاندې هم فشار راوړي .که چېرې فشار راشي ، نو متحده ایالات به د پریکړه لیک ویتو کولو څخه ډډه ونه کړي مگر د دې نظریه به په داسې وخت کې خورا زیانمنونکې وي کله چې بایډن د ډیموکراسۍ ، بشري حقونو ، د ملگرو ملتونو منشور ، د مقرراتو پر اساس امر او نور لور بیرغ په غاړه لري .

بلینکن وروسته له **نتنیا هو** هم وغوښتل چې له **عباس** سره د خپلو خبرو په اړه تازه معلومات ورکړي په دې بڼه کې هیڅ نوی نشته . مگر یو په زړه پورې تصادف د پاملرنې وړ دی - د **بلینکن** فعالیت یوازې دوه ورځې وروسته له هغه راپورته شو چې کیف ته د اسرائیل د بهرنیو چارو وزیر **ایلی کوهن** سفر او د پنجشنبې په ورځ د ولسمشر **ولادیمیر زیلینسکی** سره د هغه لیده .

دا د روسیې د ځانگړو عملیاتو له پیل راهیسې اوکراین ته د اسرائیلو د بهرنیو چارو د وزیر لومړی سفر دی او په دې موده کې د اوکراین او اسرائیلو په اړیکو کې یو څه خپرېتیا را منځته شوې ځکه چې **تل ابیب** د اوکراین په شخړه کې بې طرفه ودرېد او پر روسیې یې له نیوکو یا اکمالاتو ډډه وکړه . اوکراین د پوځي تجهیزاتو سره ، سره له دې چې متحده ایالات غوښتنه کوي .

بلینکن باید د پرمختگ په اړه خوښ وي . هغه کولی شي د دې لپاره کرډیټ واخلي ، ځکه چې د اوکراین په اړه د اسرائیلو په دریځ کې د پام وړ بدلون د جنوري په 30 اسرائیل ته د هغه د سفر او د **نتنیا هو** سره د هغه د لیدني وروسته څرگند شو .

د **بلینکن** سره په گډ مطبوعاتي کنفرانس کې ، **نتنیا هو** د دې په اړه یوه پټه تبصره وکړه چې څنګه ایران "د خپل سرحد او منځني ختیځ څخه ها خوا د تیري صادرات پیل کړي". او **بلینکن** د **نتنیا هو** په وینا کې د بیضوي بیړیو سره بشپړ کړ .

یاداشت: د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو دپاره دغه مقاله [د اوکراین جگړه منځني ختیځ ته

غځیږي = Ukraine War Spills Over Into the Middle East] ولولی .

لکه څنگه چې ایران له اوږدې مودې راهیسې د ترهګرو ملاتړ کوي چې په اسراییلو او نورو باندې بریدونه کوي، رژیم اوس ډیرون چمتو کوي چې روسیه یې د بې گناه اوکرایني ملکي وګړو د وژلو لپاره کاروي په بدل کې روسیه ایران ته پرمختللي وسلې ورکوي. دا دوه طرفه کوڅه ده.»

بلیکن د دې افشا کولو لپاره لار.

"د روسیې روان ظلمونه یوازې د اوکراین د ټولو اړتیاوو - بشر دوستانه، اقتصادي او امنیت لپاره د ملاتړ چمتو کولو اهمیت په ګوته کوي - ځکه چې دا په زړورتیا سره د خپلو خلکو او د خپل شتون حق څخه دفاع کوي، یوه موضوع چې مور یې نن هم بحث وکړ. د اسراییلو د لا خوندي کولو لپاره یوله خورا اغیزمنو لارو څخه په سیمه او حتی د سیمې څخه بهر د پلونو جوړولو ته دوام ورکول دي

د اوکرایین مسله او د ایران مسله د امریکا او اسراییلو په خبرو اترو کې یو بل سره تړلي ده. خو دا دومره نه ده ځکه چې ایرانی بې پیلوټه الوتکې د روسیې لخوا د اوکراین په اهدافو د بریدونو لپاره کارول کیږي، مګر د ډیرون تړون وروسته د روسیې او ایران اړیکو کیمیا په ډراماتیک ډول بدله شوې. د دواړو هیوادونو تر منځ یو ستراتیژیک محور د قوي نظامي او اقتصادي محتویاتو سره په شکل کې دی، کوم چې د اسراییلو په امنیتي چاپیریال کې د ځواکونو اندول په بنسټیز ډول بدلولو توان لري.

نتانیا هو ستاینه وکړه چې د **با یدن** اداره هډه لري چې د میز په ټولو انتخا بونو کې د ایران د کنټرول لپاره وکاروي او پدې کې د رژیم بدلون هم شامل دی. هیڅ امریکایي ولسمشر تر دې دمخه نه دی تللی. دا د سپینې ماڼۍ د ملي امنیت سلاکار **جیک سلیمان** لخوا رامینځته شوی تاثیر هم وکله چې هغه د جنوري په 19 (د **بلیکن له لیدني دمخه**) له **نتانیا هو** سره ولیدل - که څه هم د **سلیمان** لید نه د اسراییلو د نوي قضایې ترمیم پلان او د **با یدن** اندیښنو په اړه د مشورې په توګه بسته شوی وه. دا به د اسراییلو په ډیموکراتیکو ادارو اغیزه وکړي.

د ایران د کنټرول لپاره په امریکا باندې د اسراییل انحصار د پخوا په پرتله خورا مهم دی. د جنوري په ۲۸ مه په اصفهان کې د ایران پر شتمنیو د بې پیلوټه الوتکې له برید وروسته تاوتریخوالی مخ په زیاتېدو دی. د اسراییلو په ټانکر برید وشو. د سې شنبې په ورځ د سوریې په **دیرالزور** کې د العمر د تېلو ساحې ته څېرمه د امریکا پر پوځي اډې توغندیز برید وشو او د یکشنبې په سهار د دمشق مرکزي برخه د اسراییلو تر توغندیز برید لاندې راغله. په همدې حال کې امریکا په ایران کې د حکومت ضد مظاهرو د هڅولو لپاره نوي هڅې پیل کړي دي.

په مجموع کې، متحده ایالات او اسراییل په دې پوهیږي چې ایران د تیر کال په اوږدو کې د اوکراین د شخړې له امله د جیو پولیټیکل بیارغونې په برخه کې ستر ستراتیژیک ژوروالی ترلاسه کړی دی. په دې توګه تیره اونۍ **چین** ته د ولسمشر **ابراهیم رئیسی** د دولتي سفر په ترڅ کې ولسمشر

شي جين پينگ د ايران په کورنيو چارو کې د امريکا د لاسوهني او د ايران د اتمي موافقي پر وړاندي د کلک ملاتړ غږ وکړ .

د **چين** د کمونست گوند ورځنی گلوبل ټايمز په يوه خورا مهم بيان کې ليکلي چې "د ايران ختيځ ته د ليدو پا ليسي د منفي توازن او نه تنظيم کولو له پا ليسي څخه د غير لويديز نړۍ له قدرتونو سره د اتحاد جوړولو ته د ليرد معنی وه چې ورته سياسي لري د ايران لپاره جوړښتونه لکه روسيه او چين . تهران ته له راستنېدو وروسته **ريسي** څرگنده کړه چې شي **جين پينگ** د ايران د بريکس غړيتوب ملاتړ کړی دی . ايران په دې وروستيو کې د شانگهای د همکارۍ سازمان غړيتوب هم ترلاسه کړ .

اوس به معلومه شي چې د اوکراين په شخړه کې داسراييلو بدلون څه بڼه لري . اسراييل د پنتاگون د اوکراين دفاعي تما س گروپ کې برخه اخلي . خو کوهن له زيلينسکي سره له ليدني وروسته لږ جزئيات ورنه کړل چې له دې پرته دوی موافقه وکړه چې د ايران پر وړاندي په گډه مبارزه کې همکاري زياته کړي . هغه غچ اخيستونکی و: "مور په نړيوال ډگر کې د ايران د گواښ پر وړاندي له اوکراين سره د همکارۍ د ژورولو په اړه خبرې وکړي " .

کوهن وويل چې اسراييل به په اوکراين کې د روغتونونو جوړولو لپاره د 200 مليون ډالرو پور تضمين چمتو کړي او د اسراييلو ژمنه يې تکرار کړه چې اوکراين ته به د هوايي دفاع پرمختللي خبرداری سيستم ورکړي . خو هغه مشخص نه و چې دا سيستم به کله وړاندي شي . او نه يې د روسيې او يا هم د اسراييلو د وسلو لپاره د اوکراين غوښتنو ته د اسراييلو د ځواب ورکولو په اړه څه ويلي دي . **کوهن** وويل، اسراييل لکه څنگه چې په تيرو وختونو کې وويل شول، د اوکراين له خلکو سره په پيوستون کې ولاړدی او د اوکراين حاکميت او ځمکنی بشپړتيا ته ژمن دی . هغه د استخباراتي همکارۍ په اړه د پوښتنو له ځوابولو ډډه وکړه .

لويه پوښتنه دا ده چې ايا اسراييل به له اوکراين سره د مرستي او له روسيې سره چې دا ستراتيژيکي سيمه ييزې گټې لري د شخړې د مخنيوي تر منځ يو سخت دريځ ته دوام ورکړي . خو د اوکراين شخړې د نړيوالو متحدينو د بيا جوړولو احتمال ښودلی او روسيې اسراييل ته خبرداری ورکړی چې اوکراين ته وسلې نه ورکوي .

په تل ابیب کې د روسيې سفير د جمعي په ورځ يروشلم پوست ته وويل چې مسکو د اسراييلو "ډيپلوماتيک او متوازن دريځ" ته "جدي پام" لري او هيله لري چې "دا دريځ به بدل شي .... او د اسراييلو چارواکو لخوا به د وسلو برخي نه وي . اوکراين ته " .

له روسيې سره د اسراييلو تفاهم يوازې تر سوربي پورې محدود دی . دا څو اړخيزه اړيکه ده چيرې چې "روسيه ډيری مهم کارتونه لري،" لکه څنگه چې په منځني ختيځ مانيتور کې تبصره يادونه شوې حتی کله چې کوهن کيف ته سفر کوي .

نتانياهو بايد لومړی ځان د اسرائيلو د بې طرفۍ د بندولو حکمت په اړه قانع کړي، ځکه چې هغه پوهیږي چې په خپل ټول هوښیاری سره، دا به ستونزمنه وي چې د اسرائيلو هر هغه اقدام چې په اوکراین کې د روسیې له ځواکونو سره د مبارزې لپاره د وسلو رسولو لپاره د ایران په وړاندې لارښوونه کوي، مشخص کړي. .

----- په درناوی «27-02-2023»